

Ijtimoiy tarmoqlarda axborot madaniyati

Axborot texnologiyalari hayotimizning ajralmas qismiga aylandi. Pedagoglar uchun ijtimoiy tarmoqlarda to'g'ri xulq-atvor, raqamli odob va etik me'yorlarni bilish zarur.

Axborot madaniyati nima?

Axborot madaniyati — bu insonning axborot bilan ongli, mas'uliyatli va maqsadli munosabatda bo'lish qobiliyatidir. Ijtimoiy tarmoqlarda u raqamli makondagi nutq, xulq va etik qadriyatlarda namoyon bo'ladi.

Ongli munosabat

Mas'uliyatli yondashuv

Maqsadli harakat

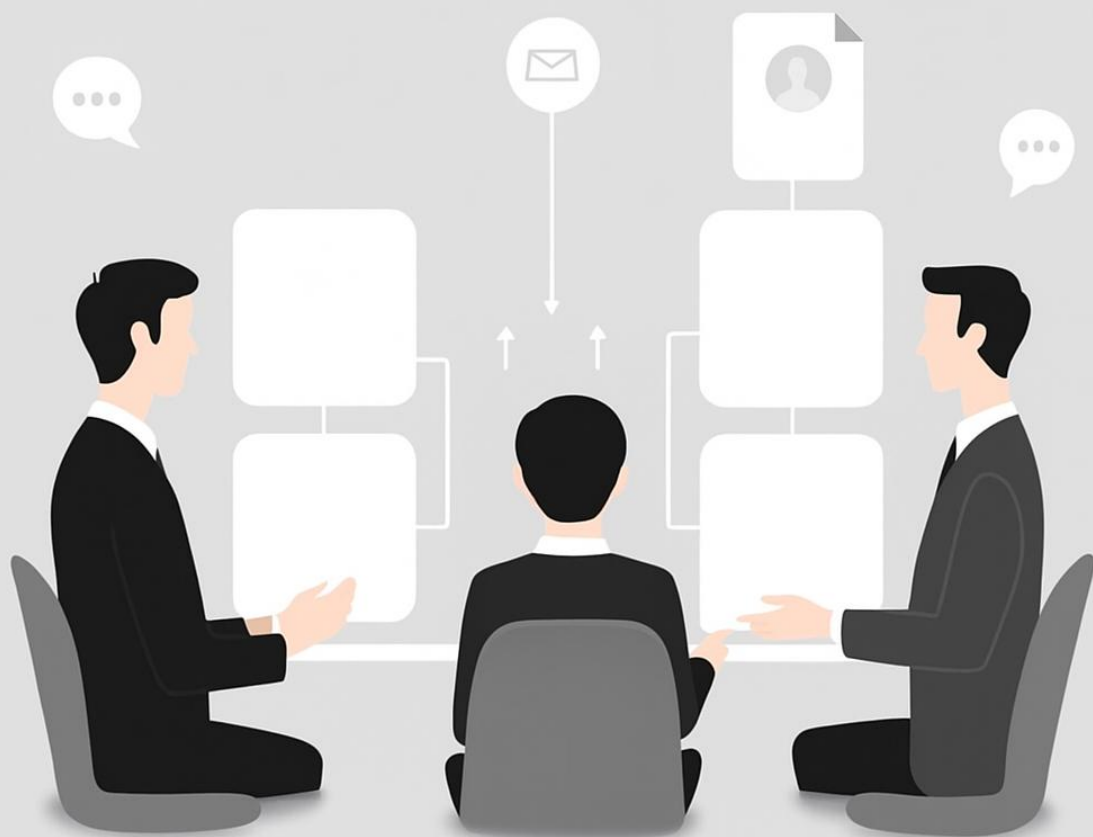
Raqamli muhitda madaniyat

Raqamli muhitda madaniyat "nima yozish kerakligi"ni va "nima yozmaslik kerakligi"ni bilishni talab qiladi. Bitta so'z yoki emoji ham odam haqidagi taassurotni o'zgartirishi mumkin.

Shu sababli, raqamli muhitda so'z va harakatlar har doim mas'uliyat bilan tanlanishi kerak.

- O'qituvchi uchun ijtimoiy tarmoqlarda raqamli odob nafaqat shaxsiy, balki kasbiy burchdir.

Netiket: Onlayn axloq qoidalari

Netiket — internetda muloqot qilish madaniyati, onlayn axloq qoidalari majmuidir. Bu tushuncha internet foydalanuvchilari o'rtasida hurmat, xushmuomalalik va mas'uliyatni saqlashni anglatadi.

Netiketning asosiy qoidalar

Hurmatni saqlash

Onlayn muloqotda hurmatli bo'lish.

Jahl bilan yozmaslik

Keskin yoki haqoratli so'zlardan qochish.

Dalilga tayanish

Fikr bildirishda ishonchli manbalarga tayanib.

Spamdan saqlanish

Soxta axborot va provokatsion postlardan uzoq turish.

Mualliflik huquqi

Boshqalarning shaxsiy chegaralariga tajovuz qilmaslik.

Raqamli etikaning muhim jihatlari

Til madaniyati

Onlayn muloqotda savodli, xolis va xushmuomala tilni qo'llash.

Shaxsiy chegarani saqlash

O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi professional masofani saqlash.

Senzitivlik va hurmat

Har qanday bahsda hurmat bilan fikr bildirish, bosim o'tkazmaslik.

Shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish

Ruxsatsiz ma'lumotlarni joylashtirmaslik, ota-onalar roziligini olish.

O'qituvchining raqamli madaniyati — ibrat

O'qituvchining raqamli madaniyati o'quvchilar uchun ham ibratdir. O'quvchilar o'zining onlayn xulqini ko'p hollarda ustozlaridan o'rganadi.

O'quvchilarni raqamli odobga o'rgatish

1 Shaxsiy ma'lumotlarni oshkor qilmaslik
Internetda shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilishni o'rgatish.

2 Xavfsiz havolalar
Begona odamlardan kelgan havolalarni bosmaslikni tushuntirish.

3 Kiberbullingga qarshi
Onlayn haqorat yoki tahqir holatlariga aralashmaslikka o'rgatish.

4 Manbani tekshirish
Har bir xabarni baham ko'rishdan oldin manbasini tekshirishni odat qilish.

5 Onlayn hurmat
Onlayn bahslarda hurmatni saqlashga undash.

Ijtimoiy tarmoq sizning kimligingizni ko'rsatadi

Raqamli madaniyatning mohiyati shundaki, ijtimoiy tarmoq sizning kimligingizni dunyoga ko'rsatadi. U sizning so'zlaringiz, izohlaringiz va baham ko'rgan axborotingiz orqali sizni tanitadi.

O'qituvchi ijtimoiy tarmoqlarda o'z obro'sini professional yondashuv va muvozanat orqali saqlaydi.

O'qituvchining virtual sinfi

Shaxsiy sahifa, xoh u Telegram, xoh Facebook yoki Instagram bo'lsin, bu ham o'qituvchining "virtual sinfi"dir. Unda yozilgan har bir so'z, rasm o'quvchi uchun dars, ota-ona uchun ishonch manbaidir.

Ijtimoiy tarmoqlarda axborot madaniyati bu faqat texnik masala emas, bu insoniylik, mas'uliyat va vijdon masalasidir. O'qituvchi onlayn maydonda ham o'z kasbining elchisi, madaniyat targ'ibotchisi bo'lishi kerak.